

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО – ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

**Васильєва Т.А., к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
Грищенко О.С., магістрант**

Українська академія банківської справи Національного банку України

Здійснення глибоких соціально-економічних перетворень в Україні потребує врахування потенціалу і особливостей регіону у межах вираженої політики регіонального розвитку, в тому числі у таких ключових сферах, як інвестиції та інновації. У цих умовах зростає необхідність вирішення проблеми формування інноваційно-інвестиційної стратегії регіонального розвитку. Ця стратегія є вихідним елементом при розробці програми соціально-економічного розвитку регіону, інноваційних та інвестиційних проєктів і програм. Вона покликана вирішувати такі завдання, як:

- забезпечення економічного та соціального розвитку регіону з урахуванням раціонального використання його потенціалу;
- розв'язання міжгалузевих наукових та управлінських проблем, що зумовлені необхідністю розвитку регіону;
- підвищення технологічного рівня всіх сфер господарської діяльності для досягнення конкурентоспроможності продукції підприємств регіону.

Елементами, що формують інноваційно-інвестиційну стратегію регіонального розвитку на певних етапах її впровадження, повинні стати: інвестиційна та інноваційні стратегії, інвестиційні та інноваційні програми, регіональне інвестиційне законодавство, нормативне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності, інноваційні форми регіональних перетворень, заходи щодо створення сприятливого інвестиційного клімату та залучення інвесторів.

Формування ефективної стратегії інноваційно-інвестиційного регіонального розвитку може здійснюватися у двох основних напрямках, а саме:

- створення стартового капіталу через продаж акцій двох підприємств і залучення інвесторів у масштабні спільні проєкти. Інвестиції, що залучені таким способом, мають забезпечити такі пріоритетні напрями модернізації економіки, як: удосконалення транспортної інфраструктури з урахування потреб населення; модернізацію і реконструкцію підприємств різних галузей економіки; створення переробних виробництв на базі новітніх технологій; активізацію зовнішньоекономічної діяльності тощо;

- визначення точок зростання економіки, спроможних дати велику віддачу, яка мала б спрямовуватись на розвиток економіки в міру освоєння капіталовкладень. У цьому випадку інвестиції мають забезпечувати випуск акцій і створення на цій основі регіонального фінансового ринку.

При формуванні інноваційно-інвестиційної стратегії слід враховувати внутрішньо-регіональний аспект, тобто:

- при формуванні місцевих інвестиційних програмах і проєктів підприємницької діяльності мають бути враховані та скоординовані інтереси міст і районів, приведені у відповідність із загально регіональними;
- у взаємовідносинах з іншими регіонами в регіональних нормативних актах і договорах регіональної адміністрації слід забезпечити свободу дії місцевої влади та захист інтересів інвесторів за рахунок організаційної та фінансової підтримки.

Інноваційно-інвестиційна стратегія регіонального розвитку передбачає організаційну та структурну переорієнтацію системи наукових досліджень, створення регіональних ланок вітчизняних структур науково-технічного змісту.

Можна виділити п'ять основних пріоритетів, які мають бути враховані при формуванні цієї стратегії:

- пріоритет загальноекономічного розвитку (підтримка виробничого апарату, який необхідний для виходу виробництва із фази спаду на основі стабільного підвищення ефективності інвестиційних ресурсів, що використовуються);
- пріоритетний вибір варіантів для інвестування і державної підтримки таких об'єктів, що потребують оновлення основних виробничих фондів;
- пріоритетне забезпечення населення країни продовольчими товарами за рахунок власного виробництва, підвищення ефективності суспільно значущих інноваційних та інвестиційних проєктів;
- пріоритетна державна підтримка тих підприємств, які мають найвищий техніко-технологічний і науковий потенціал, випускають або готові до випуску ресурсозберігаючої техніки і технології, мають позитивний досвід перебудови виробництва на основі інвестиційних програм;
- надання пріоритету структурній переорієнтації суспільного господарства, конверсії виробництва, розвитку виробничої інфраструктури на основі підтримки інноваційних проєктів, санації необхідних суспільству в нових умовах збиткових виробництв.

При реалізації сформованої стратегії інноваційно-інвестиційного регіонального розвитку вибір конкретного об'єкта перевіряється послідовно за ієрархією викладених пріоритетів. Різна готовність регіонів до

ефективного використання дефіцитних інвестиційних ресурсів, різне сприйняття ними інновацій зумовлюють доцільність послідовного розміщення вибраних проектів в певний ряд дотримання пріоритетів першого, другого і наступних рівнів.

У цілому впровадження запропонованої стратегії регіонального розвитку значною мірою залежить від вирішення питання мікро- і макроекономічної стабілізації і активної дії всіх важелів економічного регулювання інноваційної та інвестиційної діяльності, що передбачас:

- вирішення питання про надання підприємствам з іноземними інвестиціями, які мають статус юридичної особи України, права власності на земельну ділянку, на якій розміщуються об'єкти інвестування;
- зменшення податкового тягара як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів;
- створення сприятливих економічних умов та правових засад для збільшення обсягів іноземних інвестицій з орієнтацією на формування не лише портфельних, а й прямих інвестицій, наявність розгорнутих планів щодо напрямів розвитку інвестиційної діяльності і механізму публічного контролю за їх виконанням;
- наявність достовірної, неупередженої та всебічної інформації про пріоритети у розвитку національної економіки, діяльності уряду;
- вирішення питання про невизнання капітальним доходом і не оподаткування розміру збільшення балансової вартості основних засобів, що отримане за рахунок застосування коефіцієнта індексації;
- суворе дотримання визначених пріоритетів у розвитку економіки перехідного періоду;
- удосконалення митної політики щодо власних товаровиробників як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках;
- запровадження персональної відповідальності урядових інстанцій за терміни і напрями використання іноземних інвестицій, а також широке інформування про це громадськості;
- активізація кредитної політики, розвиток практики надання гарантій під іноземні кредити не лише урядом чи НБУ, а й комерційними банками;
- спрощення процедури участі іноземних інвесторів у процесі приватизації державного майна.

Активізація інноваційно-інвестиційної стратегії регіонального розвитку зможе забезпечити диференціацію ставок місцевих податків, а також центральних і регулюючих податків у частині, що спрямовується до регіональних бюджетів. Створення пільгового податкового режиму для інвесторів усіх форм власності, що вкладають капітал у проекти з регіональним пріоритетом, поліпшить інвестиційний клімат у регіоні, стимулюватиме активність вітчизняних і зарубіжних інвесторів.